

**Tijd
voor
Taal** **accent**

Spelling

Z-schrift 6

**Tine Geenen
Karolien Willems**

Filip Casier

Coördinatie

Jan Seys
Pieter Van Biervliet

Met medewerking van

Maarten Dumoulin
Myriam Monstrey
Herlinde Roose
Stijn Storme
Annelore Tanghe
Peter Willems

VAN IN

Woordpakket 1A

Je herhaalt de inhouden van de voorbije leerjaren.

de actualiteit	_____	→ c als k uitgesproken (<i>cola</i>) → <i>teit</i> (<i>kwaliteit</i>)
het circus	_____	→ c als s uitgesproken (<i>cent</i>) → c als k uitgesproken (<i>cola</i>)
de ideeën	_____	→ ee op het einde → <i>ën</i> (<i>zeeën</i>)
onmiddellijk	_____	→ verdubbelen na korte klank
Sint-Niklaas	_____	→ aardrijkskundige namen: hoofdletter → koppelteken bij woorden met <i>Sint</i>
het winkelcentrum	_____	→ c als s uitgesproken (<i>cent</i>)
de auto's	_____	→ Na <i>a, i, o, u, y</i> enkel geschreven, schrijf je in het meervoud 's (<i>opa's</i>). → au-kaart
de commissaris	_____	→ verdubbelen na korte klank
Italië	_____	→ aardrijkskundige namen: hoofdletter → trema
de politie	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>) → <i>tie</i> uitgesproken als <i>sie</i> (<i>politie</i>)
de controle	_____	→ c als k uitgesproken (<i>cola</i>) → verenkelen na lange klank
speciaal	_____	→ c als s uitgesproken (<i>cent</i>) → <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>radio</i>)
het restaurant	_____	→ au-kaart
het café	_____	→ c als k uitgesproken (<i>cola</i>) → vrije klinker <i>ee</i> (<i>café</i>)
's Avonds	_____	→ apostrof aan het begin van een woord → hoofdletter bij het begin van een zin
(het) thuis	_____	→ <i>th</i> uitgesproken als <i>t</i> (<i>thee</i>)
fantastisch	_____	→ <i>isch</i> (<i>Belgisch</i>)
de knieën	_____	→ klemtoon ligt op <i>ie</i> → <i>-ën</i>
bijvoorbeeld/bv.	_____	→ afkortingen
de radio	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>radio</i>)

Woordpakket 1B

Je herhaalt de inhoud van de voorbije leerjaren.

de fabrikant	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>)
het diploma	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>) → verenkelen na lange klank
de snelheid	_____	→ <i>heid</i> (<i>waarheid</i>)
het station	_____	→ <i>t(i)</i> als <i>s(i)</i> uitgesproken (<i>station</i>)
ontdekken	_____	→ bijzondere uitspraak → verdubbelen na korte klank
de lichtjes	_____	→ bijzondere uitspraak → na korte klank <i>cht</i>
Nieuw-Zeeland	_____	→ aardrijkskundige namen: hoofdletter → koppeltken bij samenstellingen van aardrijkskundige namen
West-Vlaamse	_____	→ aardrijkskundige namen: hoofdletter → koppeltken bij samenstellingen van aardrijkskundige namen
nieuwsgierig	_____	→ <i>ig</i> (<i>rustig</i>) → bij <i>ieuw</i> : <i>u</i> voor <i>w</i>
de televisie	_____	→ verenkelen na lange klank → <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>)
de dinosaurus	_____	→ au-kaart → <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>)
de handtekening	_____	→ verlengen (eerste deel met <i>d</i> , tweede deel met <i>ng</i>) → verenkelen na lange klank
de kapitein	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>) → ei-kaart
het autootje	_____	→ au-kaart
de illustraties	_____	→ <i>tie</i> uitgesproken als <i>sie</i> (<i>politie</i>)
(het) akkoord	_____	→ verdubbelen na korte klank → verlengen (<i>d</i>)
de professor	_____	→ verenkelen na lange klank → verdubbelen na korte klank → woorden op <i>-or</i>
de mama's	_____	→ Na <i>a, i, o, u, y</i> enkel geschreven, schrijf je in het meervoud 's. (<i>opa's</i>)
het theater	_____	→ <i>th</i> uitgesproken als <i>t</i> (<i>thee</i>)
januari	_____	→ <i>i</i> als <i>ie</i> uitgesproken (<i>fabrikant</i>)

Woordpakket 2

de detective	de miniatuur	de piramide	biologisch
het ministerie	(het) ideaal	de maffia	India
de opinie	het individu	het stadion	de vitamine
de file	de indianen	het minimum	de dialoog
(het) positief	de epidemie	de literatuur	de Amerikaan

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **fabrikant**

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **radio**

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- 2** Klap de woorden van het woordpakket in klankgroepen.
Schrijf de woorden in de juiste kolom.

woorden met drie klankgroepen	woorden met vier klankgroepen
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Welk woord heb je niet gebruikt? _____

- 3** Schrijf de woorden alfabetisch.

ideaal – opinie – stadion – dialoog – Amerikaan

positief – minimum – ministerie – maffia – piramide

- 4** Welk woord uit het woordpakket zoeken we?

Ik ben een groot Aziatisch land: _____

Wij leven in reservaten in de Verenigde Staten: _____

Atleten slikken mij om beter te presteren: _____

Ik ben een inwoner van het werelddeel dat ten westen van Europa ligt:

- 5** Schrijf de volgende woorden in het meervoud.

detective: _____ Amerikaan: _____

stadion: _____ piramide: _____

dialoog: _____ file: _____

- ▲** Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 1 op blz. 61.

Werkwoorden 1

De **persoonsvorm** vind je door van de zin een **ja-nee-vraag** te maken.
De persoonsvorm staat dan altijd **vooraan**.

- 1** Omcirkel het onderwerp.
Zet de persoonsvorm tussen schuine strepen.
Schrijf de infinitief en de stam op.

	infinitief	stam
Mijn buurman plaatst deze zomer zonnepanelen.	_____	_____
Heel wat mensen besteden veel geld aan ICT.	_____	_____
Mijn broer fietst elke dag drie kilometer naar school.	_____	_____
Volgende zomer trekt oom met de fiets naar Spanje.	_____	_____
Elke dag beantwoordt de directeur wel veertig e-mails.	_____	_____
Het verkeer eist elk jaar veel te veel slachtoffers.	_____	_____
Mijn overgrootvader wordt in maart honderd jaar.	_____	_____
Draagt iedereen van de klas zijn fluojas op straat?	_____	_____
Ik houd ervan om lekker lang te slapen op zondag!	_____	_____
We maken er dit schooljaar een supertof jaar van!	_____	_____

- 2** Zet een kruisje in de passende kolom.
Neem je werkwoordschema erbij.

1 Is het vette woord een pv.? <i>(ja-nee-vraag)</i>	Ja? tegenwoordige tijd			Nee? ↓ Doe gewoon.
	Ik jij/ik?	Hij/zij/het ... Een ander ...	Wij/jullie ... Anderen ...	
	stam	stam + t	infinitief	
Dit zijn meneer en mevrouw Stevens.				
Zij hebben een zoontje dat Jacques heet.				
Hij wordt Sjakie genoemd .				
Dag, hoe gaat 't?				
Ik vind het leuk om kennis te maken.				
De hele familie woont samen in een pieterklein houten huisje.				

(Uit: *Sjakie en de chocoladefabriek*, Roald Dahl)

3 Schrijf de infinitief op.

pv. in de v.t.

infinitief
(ik zal ...)

(dat huisje) was _____

(ze) hadden _____

(er) waren _____

(er) stond _____

(ze) kwamen _____

pv. in de v.t.

infinitief
(ik zal ...)

(ze) lagen _____

(ze) sliepen _____

(dat) ging _____

(er) blies _____

(dat) was _____

4 Vul de juiste vorm in.

verspreiden Ter hoogte van de kop _____ de kat een 'kalmerende' geur.

hebben Door met haar kop tegen de benen van mensen te wrijven, laat ze zien dat ze die graag _____.

zijn Als ze bang _____, beginnen de zoolkussentjes aan haar voeten te zweten.

waarschuwen Die laten op de grond een geur achter die andere katten _____ voor gevaar.

verblinden De kat wordt nooit _____ door de zon,

zien en ze _____ ook heel goed 's nachts.

bevinden Het orgaan van Jacobson _____ zich in een klein gaatje achteraan in het verhemelte.

sporen Daarmee _____ de kat chemische boodschappen op die werden achtergelaten door haar soortgenoten.

gebruiken Als een kat haar klauwen niet _____,
trekken _____ zij ze in.

blijven Zo _____ ze de hele tijd goed scherp.

worden In de oudheid _____ de kat als een godheid

beschouwen _____.

(Uit: *Wapiti*, nr. 156, Dossier Katten)

Woordpakket 3

de baby	de pyjama	bloednerveus	het symbool
de hyena	de penalty	het type	Egypte
het weekend	de hygiëne	het mysterie	de lolly
(de) ondergrondse	de hobby	sorry	typisch
olympische	de pony	de hond	het leed

1 Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als ***baby***

woorden net als ***Egypte***

woorden net als ***hond***

! Op het einde ***d*** of ***t***?
• Maak het woord langer.

 2 Zoek een passend woord in het woordpakket.

Ik ga elk _____ op bezoek bij mijn grootouders.

Ik doe mijn _____ aan om te gaan slapen.

Mijn favoriete _____ is voetballen.

Atletiek is een _____ sport.

Voor een goede _____ moet je je dagelijks wassen.

Hij was _____ om zijn spreekbeurt te geven.

Het meisje leert paardrijden op een _____.

Ik ga op reis naar _____.

3 Vul in: *d* of *t*.
Schrijf het woord op.

verban_____ gron_____slag _____

verzorg_____ har_____ste _____

deba_____ gevul_____

ingewikkel_____ noo_____lot _____

li_____maatschap _____

voor_____duren_____

beroem_____ste _____

onverwach_____

4 Schrijf de woorden in het meervoud: 's of s eraan vast.

baby _____ lolly _____

mysterie _____ type _____

firma _____ piramide _____

professor _____ puppy _____

portie _____ collega _____

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 2 op blz. 61.

Woordpakket 4

de puppy	blokkeerde	de training	de elementen
de abonnee	ingewikkeld	de vleeseter	het diner
de trainer	masseren	de edelstenen	de fossielen
trainen	geruststellend	binnendringen	depressief
de cocktails	integendeel	de manschappen	de waarnemingen

 1 Schrijf de woorden van het woordpakket in het juiste kader.

woorden net als **diner**

woorden net als **trainen**

Apen zweven over muren.

! Verenkelen:
• na een lange klank (*aa, ee, oo, uu*) verenkelen je.

Zatte vette kippen stoppen bussen.

! Verdubbelen:
• na een korte klank (*a, e, i, o, u*) verdubbel je.

2 Schrijf de woorden in de juiste rij.

abonnee – geruststellend – binnendringen – ingewikkeld – blokkeerde –
manschappen – depressief – masseren – puppy

zatte: _____

vette: _____

kippen: _____

stoppen: _____

bussen: _____

3 Hak de woorden eerst.
Plak ze daarna terug.

trainen t r a i n e n → trainen

cocktails _____ → _____

trainer _____ → _____

diner _____ → _____

training _____ → _____

4 Kleur de woorden met een verdubbeling groen, met een verenkeling rood.

wegens	vonnissen	verlopen	formulering	verrukkelijk
verkenning	speelgoed	manschappen	fabrieken	regionale

5 Zet de woorden in de juiste kolom.

hulptrainer – maretakken – stotteren – trainingsstage – ogenblikkelijk – negeren –
meditatie – programma – lettergrepen – grammofoonplaten

drie klankgroepen	vier klankgroepen	vijf klankgroepen
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

▲ Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 3 op blz. 61.

Werkwoorden 2

De **persoonsvorm** vind je door van de zin een **ja-nee-vraag** te maken.
De persoonsvorm staat dan altijd **vooraan**.

- 1** Omcirkel het onderwerp.
Zet de persoonsvorm tussen schuine strepen.
Schrijf de infinitief en de stam op.

	infinitief	stam
De juf beantwoordde de bizarre vraag.	_____	_____
Op het feestje van Doga was het supergezellig.	_____	_____
Mama bracht lekkere dingen mee van de supermarkt.	_____	_____
Ik vond het vijfde leerjaar een moeilijk leerjaar.	_____	_____
Gisteren vergat ik mijn huistaak te maken.	_____	_____
Wij gingen vorige zomer naar Toscane op reis.	_____	_____
Mijn mama liep in het voorjaar de 20 km van Brussel.	_____	_____
Verwachtten de organisatoren meer volk?	_____	_____

- 2** Vul de juiste vorm in.

Juffrouw Lien _____ (kijken) op haar horloge, _____ (slaan) het boek voor haar op de metalen lessenaar met een klap dicht en _____ (opstaan).
“Zo,” _____ (zeggen) ze, “genoeg over Karel de Grote voor vandaag.”
Nikki _____ (gluren) door het raam naar de klok op de kerktoren.
Het _____ (zijn) vijf voor twaalf.
“Mooi”, _____ (juichen) ze. “Geen huiswerk vanmiddag! Kan ik lekker in het Vrijbos gaan spelen na de worsteltrai ...”
“Neem jullie schoolagenda”, _____ (zeggen) juffrouw Lien.
“O néé ...”, _____ (kreunen) Nikki.
De bel _____ (gaan).
Juffrouw Lien _____ (nemen) een pijpje krijt en _____ (beginnen) op het bord te schrijven.
“Noteer”, _____ (bevelen) ze.
“Verdomme!”, _____ (vloeken) Marten achter Nikki’s rug. “Straks kan ik niet gaan oefenen met mijn motorfiets.”

(Uit: *Nikki Nikkel*, Marc De Bel)

3 Schrijf de woorden in vetjes op de juiste plaats. Neem je werkwoordschema erbij.

	JA?						NEE? ↓ Doe gewoon.
	tegenwoordige tijd			verleden tijd			
	Ik jij/ik? stam	Jij/hij/zij/het ... een ander ... stam + t	Wij/jullie ... Anderen ... infinitief	geen klankverandering	klank- verandering	stam + te(n)	
1 Is het vette woord een pv.? (ja-nee vraag)							
2 In welke tijd staat de pv.?							
Twee vriendinnen namen het vliegtuig naar Sardinië.							
Meteen gingen ze op zoek naar een huurauto.							
Sara vroeg aan de verhuurder: " Kunnen we deze auto vier dagen huren?"							
De verhuurder ging akkoord .							
Ze wachten een kwartier en kregen toen de sleutels.							
De rondreis kon eindelijk beginnen !							
Na twee uur rijden zei Sara: "Ik lust wel een lekkere pizza."							
Daarna stopten ze aan een Italiaans restaurantje.							
Ester bestelde een pizza funghi.							
Maar Sara kon niet meteen kiezen .							
Ze twijfelde tussen een pizza met ananas of eentje met zeevruchten.							
Uiteindelijk koos ze voor de pizza met ananas.							
Tijdens het eten zei Ester: "Volgens mij wordt dit een leuke vakantie."							
Sara antwoordde : "Ik vond de eerste dag al héél erg leuk."							

Woordpakket 5

het bureau	de overdracht	de route	(de) militair
wanhopig	het politiebureau	de souvenirs	populair
het cadeautje	de nota	de limousine	de echtgenote
de documentaire	het cadeau	de mayonaise	het niveau
de anekdote	(de) parlementair	de journalist	enthousiast

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **bureau**

_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **journalist**

_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **militair**

_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **over**

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Verenkelen:

na een lange klank (*aa, ee, oo, uu*) verenkelen je.

2 Vul in: **eau, ou** of **ai**.

politiebur_____ s_____venirs cad_____tje enth_____siast
popul_____r lim_____sine niv_____ r_____te
mayon_____se document_____re j_____rnalist milit_____r

3 Kleur de woorden met verenkeling rood.

horloge	komkommer	elektronen	uitgenodigd	boerderijen
kosten	roman	bonnen	verloren	porie

4 Vul in: **o** of **oo**.
Schrijf het woord over.

d_____cumentaire _____
_____verdracht _____
p_____pulair _____
d_____rbreken _____
b_____reiland _____
p_____litie _____
may_____naise _____
gr_____thandelaar _____
_____ntkn_____ping _____
bi_____l_____gisch _____

5 Rangschik de woorden alfabetisch.

militairen – enthousiasme – douche – echtgenote – journaal – mayonaisepot – journalistiek – enthousiasteling

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 4 op blz. 62.

Hoofdletters + controledictee

Je schrijft een **hoofdletter** bij:

- het eerste woord van een zin
→ Let op: begint de zin met een apostrof, dan krijgt het tweede woord een hoofdletter.
bv. 's *Ochtends*
- persoonsnamen
bv. *Tine*
- aardrijkskundige namen
→ landen, straten, plaatsen, provincies, rivieren, bergen
bv. *Afrika*
- afleidingen van aardrijkskundige namen
→ talen, nationaliteiten
bv. *Afrikaans*
- namen van (kerkelijke) feestdagen
bv. *Nieuwjaar*
- personen en zaken die als heilig worden beschouwd
bv. *Pater Damiaan*

Je schrijft **geen hoofdletter** bij:

- weekdays
- maanden
- seizoenen
- windrichtingen

1 Vul je identiteitskaart aan.

Mijn naam is _____

Straat: _____

Gemeente: _____

Deze gemeente ligt in de provincie _____

en in het land _____

Nationaliteit: _____

De taal die ik spreek is _____

Ik ben geboren op _____

en ik verjaar dit jaar op een _____

Joepie, binnenkort is het vakantie, nl. de _____

en dan vieren we het feest van _____

- 2** Geef het onderstreepte woord de juiste kleur.
eerste woord van een zin = blauw aardrijkskundige namen = rood
persoonsnamen = geel afleidingen aardrijkskundige namen = groen

Hoe ontstond het volkscentrum?

Brugge dankt haar ontstaan aan een militaire vesting, gebouwd door de graaf van Vlaanderen, zeker niet vroeger dan 860-870, tegen de invallen van de Noormannen, en voor het eerst vermeld in 892.

“Daar is men veilig ...”

De graaf, Boudewijn II, neemt in 892 de abdij van Arras in. De Franse koning komt met een leger af, maar de graaf trekt zich terug in de vesting van Brugge.

De koning staakt de achtervolging. De Noormannen vallen Gent aan in de tweede helft van de 9e eeuw. De monniken vluchten naar Sint-Wandrille in Normandië.

- 3** Schrijf de zinnen over met hoofdletters waar nodig.

hasselt is de hoofdstad van de provincie limburg.

er zijn enkele oost-europese landen tot de EU toegetreden.

de premier van belgië heeft zijn ambtswoning in de wetstraat.

in het ieperse liggen er heel wat engelse en duitse soldaten.

andere namen voor god zijn jahwe en allah.

de rhône, de seine en de garonne zijn grote franse rivieren.

Woordpakket 6

positieve	ideale	het pensioen	de positie
de files	het ticket	het milieu	de kampioen
de subsidie	de politiek	definitief	de crisis
de ingenieur	het risico	kritisch	(de) religieuze
artistiek	het instituut	serieus	de realiteit

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **fabrikant**

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **serieus** en **kampioen**

_____	_____
_____	_____
_____	_____

2 Rangschik de woorden alfabetisch.

positieve – pensioen – positie – politiek – milieu – kritisch – definitief

realiteit – instituut – risico – ideale – religieuze – ingenieur – serieus

3 Welk woord uit het woordpakket zoeken we?

plaatsbewijs _____

technoloog _____

aanleg voor kunst _____

het werkelijk zijn _____

overwinnaar van een wedstrijd _____

uitkering die men krijgt wanneer men te oud geworden is om nog te werken _____

bepaalde financiële steun _____

instelling _____

gevaar voor schade of verlies _____

omgeving waarin iemand thuishoort _____

rijen van achter elkaar staande voertuigen _____

periode van ernstige stoornis _____

4 Maak samengestelde woorden.
Schrijf de woorden op.

wedstrijd • • kampioen _____

wereld • • reglement _____

olie • • politiek _____

vriendjes • • crisis _____

 Klaar? Zet een kruisje.

Maak oefening 5 op blz. 62.

Woordpakket 7

eventueel	de propaganda	de vertaling	uitermate
genoemde	seksuele	het testament	(het) negatief
individueel	de problematiek	voorheen	individuele
de atmosfeer	de organen	banale	eventuele
het toernooi	zodanig	het drama	seksueel

 1 Schrijf de woorden van het woordpakket in het juiste kader.

woorden net als **eventueel**

woorden net als **apen**

! Verenkelen:
• na een lange klank (*aa, ee, oo, uu*) verenkelen je.

andere woorden

2 Klap de woorden in klankgroepen.
Schrijf de woorden in de juiste kolom.

toernooi – atmosfeer – problematiek – negatief – voorheen – propaganda –
genoemde – drama – uitermate

woorden met
twee klankgroepen

woorden met
drie klankgroepen

woorden met
vier klankgroepen

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3 Vul aan met *ueel* en *uele*.

ueel

uele

individ...	_____	_____
seks...	_____	_____
man...	_____	_____
act...	_____	_____
rit...	_____	_____

4 Kleur de woorden met verenkeling rood.

organen	banale	verklappen	zodanig	vertaling
maaïen	grasmachine	gemeenschappelijk	samenleving	staan

5 Welk woord past bij de omschrijving?

intellectueel – socialisme – contractueel – mentaliteit – illegale – generatie – lava

al de individuen van eenzelfde trap in een voortplantingsreeks: _____

wijze van denken en voelen: _____

op het verstand betrekking hebbend: _____

de stoffen die in gesmolten toestand bij een vulkaanuitbarsting worden uitgeworpen en stollen tot gesteenten: _____

onwettige, onrechtmatige, verboden: _____

voortvloeiend uit, volgens het contract: _____

wijze van samenleving gericht op gemeenschappelijke voorziening in de behoeften van haar leden: _____

▲ Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 6 op blz. 62.

Werkwoorden 3

- De **infinitief** vind je door *ik zal ...* ervoor te plaatsen.
- Het gebeurt **nu**: **tegenwoordige tijd** (t.t.)
 Het gebeurde **vroeger**: **verleden tijd** (v.t.)

1 Omcirkel de juiste tijd. Schrijf de infinitief op.

infinitief
(*ik zal ...*)

De kerstvakantie nadert snel.	t.t.	v.t.	_____
Isara las een boek.	t.t.	v.t.	_____
De kunstenaar werkte heel de nacht.	t.t.	v.t.	_____
Opa en oma rustten op de bank.	t.t.	v.t.	_____
De buren verhuizen in de kerstvakantie.	t.t.	v.t.	_____
Wij mochten niet op het ijs.	t.t.	v.t.	_____
Zus reed met haar fiets naar huis.	t.t.	v.t.	_____
Mama bereidt het middagmaal.	t.t.	v.t.	_____

2 Schrijf de werkwoorden in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd.

infinitief		tegenwoordige tijd		verleden tijd
rijden	ik	_____	ik	_____
lopen	Kim	_____	Kim	_____
broeden	de kip	_____	de kip	_____
zeggen	de juf	_____	de juf	_____
varen	het schip	_____	het schip	_____
zetten	jij	_____	jij	_____
maken	jullie	_____	jullie	_____
praten	mama	_____	mama	_____
eten	wij	_____	wij	_____
landen	de raket	_____	de raket	_____
doen	zus	_____	zus	_____
opstaan	papa	_____	papa	_____
kammen	de ruiters	_____	de ruiters	_____
vallen	broertje	_____	broertje	_____
branden	het	_____	het	_____

3 Vul de juiste vorm in.

- v.t. zien Pas toen _____ hij hoe we naar boven
v.t. zitten _____ te kijken.
v.t. volgen Hij _____ onze blik.
kennismaken “Ha zo, jullie hebben _____ met Waldo.”
t.t. kunnen “Ma ... meester ... hij _____ praten”,
v.t. stamelen _____ ik.
v.t. zien Ik _____ weer de grote zwarte hond en
v.t. horen _____ opnieuw die zware stem ...
t.t. spreken “Hij _____ ... net als ...”
v.t. onderbreken “Ja, net als wij, mensen”, _____ meester
Pluim me.
t.t. mogen “Hij _____ of liever,
t.t. bedoelen ik _____ dat kan toch, pratende papegaaien?”
v.t. weten “Euh ... ja, maar euh, ik _____ niet dat ze echt
v.t. kunnen _____ spreken.
t.t. bedoelen Ik _____ hele zinnen, zinnige dingen ...”,
v.t. antwoorden _____ ik, terwijl ik zenuwachtig
v.t. worden _____ van de stekende blik in de grote,
scherpe papegaaienogen.
v.t. weten “Ja, dat _____ ik ook niet”,
v.t. zeggen _____ Free.
t.t. hebben “Ik _____ er ooit een gezien op de kermis
v.t. zeggen maar die _____ alleen ‘getverdemme’ en
‘kobbekekraap’.”
v.t. klinken “Haaa! Stomme, achterlijke idioten zijn het!”, _____
het plots scherp vanaf de balustrade. “Een schande voor
ons edele ras zijn ze! Laten zich omkopen en tot de
stomste kunstjes verleiden voor een handvol pinda's!
Ze zijn al even laf als al die andere afgerichte olifanten,
beren, dolfijnen en _____ zo maar door. Phoe!”
t.t. gaan
t.t. zijn “Toe nou, Waldo, het _____ al goed”,
v.t. sussen _____ meneer Pluim.
t.t. zeggen “Wat _____ u, meester?”,
v.t. snauwen _____ de papegaai verbolgen terug.

(Uit: *Meester Pluim en het praatpoeder*, Marc De Bel)

Woordpakket 8

de clown	overeind	verwijten	bruto
de gijzelaar	de cowboy	absolute	afleiden
de smederij	de goal	anderzijds	de cacao
feitelijk	het argument	doorschijnend	de barbecue
de formule	uitgebreid	de maatschappij	cultureel

 1 Schrijf de woorden van het woordpakket in het juiste kader.

woorden net als **trein**

! Je schrijft een **ei** als het woord op je **ei-kaart** staat.
• Neem je **ei-kaart**!

woorden net als **blij**

vreemde woorden

woorden net als **muren**

! Verenkelen:
• na een lange klank (*aa, ee, oo, uu*) verenkelen je.

2 Vul in: **ei** of **ij**.

maatschapp_____ afl_____den _____
f_____tel_____k _____ g_____zelaar _____
verw_____ten _____ over_____nd _____
anderz_____ds _____ smeder_____ _____
doorsch_____nend _____ uitgebr_____d _____

3 Rangschik de woorden alfabetisch.

clown – cowboys – cacao – barbecue – goal – cultureel

4 Kleur de woorden met verenkeling rood.

formule	minuten	blussen	uur	bruto
revolutie	gebeurtenis	figuren	februari	jullie

5 Vul in: **u** of **uu**.
Schrijf het woord over.

b_____rtwerking _____ absol_____te _____
form_____lering _____ best_____rslid _____
p_____blicatie _____ v_____rlinie _____
c_____lt_____rele _____ l_____cifer _____
str_____ct_____rele _____ verh_____rder _____

6 Klap de woorden in klankgroepen.
Schrijf de woorden in de juiste kolom.

gegijzeld – ontmijningsdienst – bedreiging – huwelijksreis – kapitein – formule

woorden met
drie klankgroepen

woorden met
vier klankgroepen

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 7 op blz. 62.

Het aanhalingsteken

Wat moet je doen bij een **beginaanhaling**?

- Na de beginaanhaling komt er altijd een komma.
- Een uitroepsteken en vraagsteken schrijf je binnen de aanhaling.
- Je plaatst geen punt op het einde van een beginaanhaling.

1 _____

2 _____

3 _____

Wat moet je doen bij een **eindaanhaling**?

- Voor de eindaanhaling plaats je een dubbelpunt.
- De eindaanhaling begint met een hoofdletter.
- Alle leestekens (ook de punt) staan binnen de eindaanhaling.

1 _____

2 _____

3 _____

1 Schrijf de zinnen opnieuw met de juiste leestekens en hoofdletters.

de dieren zijn bezig met hun winterslaap zei de natuurgids

de leerkracht zei tegen z'n leerlingen ik heb de indruk dat sommigen aan hun winterslaap bezig zijn

waarom houden dieren een winterslaap vroeg nathan

ik weet alles van dieren riep charlotte

hierop reageerde de leerkracht je mag volgende week een spreekbeurt houden over dieren en hun winterslaap

2 Schrijf de volgende zinnen met een beginaanhaling.

Hagar vroeg: "Weet je welke dag het is?"

Hij zei: "Het is mijn huwelijksverjaardag!"

3 Schrijf de volgende zinnen met een eindaanhaling.

"Als we hier wegraken, vertel je Helga dan dat ik het nog wist?", vroeg Hagar.

"Ze zegt dat ik het altijd vergeet!", zei hij.

Woordpakket 9

de revolutie	inclusief	de adoptie	het succes
de portie	de economie	de/het accordeon	de formatie
de attractie	het effect	de accu	de relatie
concreet	de generatie	de democratie	het accent
de administratie	de productie	de emotie	de computer

1 Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **politie**

woorden net als **succes**

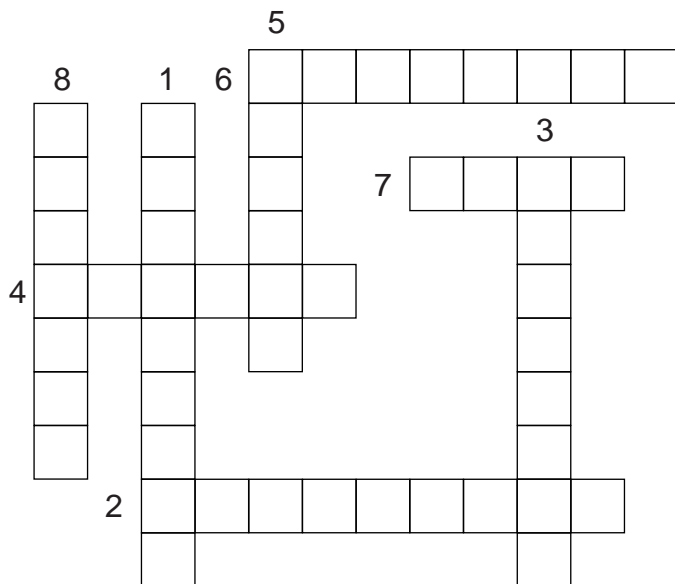
woorden net als **accu**

woorden net als **cola**

2 Hak de woorden eerst.
Plak ze daarna terug.

cola	c o l a	→	cola
accordeon	_____	→	_____
succes	_____	→	_____
effect	_____	→	_____
accu	_____	→	_____
accent	_____	→	_____

3 Vul het pakketwoord in.

- 1 In het pretpark staat een leuke
- 2 Die prijs is ... btw.
- 3 Ik speel graag spelletjes op mijn
- 4 Ik lust nog wel een ... frieten.
- 5 Verdriet is een
- 6 Hij wil graag ... studeren.
- 7 De ... van de auto is stuk.
- 8 Zij kregen een kind via

4 Maak samengestelde woorden.
Schrijf ze op.

adoptie •	• geheugen	_____
computer •	• lader	_____
accordeon •	• centrum	_____
accu •	• muziek	_____

▲ Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 8 op blz. 63.

Werkwoorden 4

geëindigd	gerimpeld	geautomatiseerd	beademd
geërfd	gearresteerd	georganiseerd	gearriveerd
beïnvloed	behandeld	geamuseerd	geërgerd
getoverd	beoordeeld	gedurfd	geëerd
geïllustreerd	bevrijd	geïnterviewd	gehypnotiseerd

 1 Schrijf de woorden van het woordpakket in de juiste kolom.

be- en ge- + medeklinker

be- en ge- + a of o

! *be- en ge- + a of o* → er is geen uitspraakverwarring, dus doe gewoon.

be- en ge- + e of i

! *be- en ge- + e of i* → er komt een **trema** op de e of i, omdat uitspraakverwarring mogelijk is.

! Schrijf ik **d** of **t** op het einde van een voltooid deelwoord?
→ Maak het woord langer!
bv. getover**de**, dus getover**d**

2 Noteer bij de tekeningen een voltooid deelwoord uit het woordpakket.

3 Vul het voltooid deelwoord correct in.

- openen In het weekend heeft deze winkel zijn deuren _____.
- imiteren Bekende zangers worden dikwijls _____.
- verkopen Ik heb mijn fiets op de rommelmarkt _____.
- ordenen De boeken staan in de bibliotheek mooi _____.
- antwoorden Heb ik die vraag goed _____?
- accepteren Niet alle nieuwe reglementen worden gemakkelijk _____.
- animeren De monitor heeft de kinderen voortreffelijk _____.
- eten 'k Heb vanmiddag frietjes _____.

4 Vul het werkwoord in.
Gebruik je werkwoordschema.

- scheuren Broer heeft mijn poster _____.
- houden Ik _____ gisteren mijn broer in de gaten.
- dromen Het leek alsof ik alles _____ had.
- doen Ik _____ daarnet de deur dicht.
- worden De wereldkampioen _____ vorige zondag bij zijn
feliciteren thuiskomst door de burgemeester _____.
- denken Ik _____ aan zus die gisteren een uur te vroeg was
terugkeren _____.
- staan Vorige week _____ ze zo fier als een gieter op het podium.
- verwedden Ik _____ er een cd om dat ik minstens een keer scoor.
- smaken De boterhammen met pindakaas hebben me uitstekend
_____.

Woordpakket 10

innerlijk	de lucifer	de receptie	maatschappelijke
wekelijks	het aquarium	de organisatie	de cilinder
betrekkelijk	het quotiënt	oorspronkelijke	(de) verantwoordelijke
de definitie	de lancering	redelijke	de redactie
gemeenschappelijk	de elektriciteit	de quiz	onafhankelijk

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **politie**

woorden net als **cent**

woorden net als **heerlijk**

woorden net als **aquarium**

2 Hak de woorden eerst.
Plak ze daarna terug.

cent	c e n t	→	cent
aquarium	_____	→	_____
elektriciteit	_____	→	_____
quiz	_____	→	_____
quotiënt	_____	→	_____
lucifer	_____	→	_____

3 Welk woord past bij de omschrijving?

innerlijk – receptie – wekelijks – lancering – onafhankelijk – redactie

eenmaal in of om de week = _____

afvuren = _____

Je krijgt er hapjes en drankjes. = _____

inwendig = _____

dienst die verantwoordelijk is voor het journaal = _____

van niemand afhangen = _____

4 Vul de woorden aan met **lijk** of **tie**.
Schrijf op.

instan_____	_____	burger_____	_____
open_____	_____	letter_____	_____
combina_____	_____	opera_____	_____
behaag_____	_____	democra_____	_____

5 Maak samengestelde woorden.
Schrijf ze op.

redactie •	• doosje	_____
reactie •	• verantwoordelijke	_____
organisatie •	• snelheid	_____
lucifers •	• talent	_____

Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 9 op blz. 63.

Woordpakket 11

de examens	de taxi	de sfinx	de actrices
de export	de explosie	oké	de expeditie
de expert	het comité	het experiment	de exemplaren
het faxapparaat	perplex	geconcentreerd	de excuses
extra	(de) luxe	de privéjet	(het) maximum

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **examen**

woorden net als **café**

woorden net als **cola** en **cent**

2 Klap de woorden van het woordpakket in klankgroepen.
Schrijf de woorden in de juiste kolom.

woorden met
twee klankgroepen

woorden met
drie klankgroepen

woorden met
vier klankgroepen

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Welk woord past nergens bij? _____

3 Rangschik alfabetisch.

concurrent – luxe – Luxemburg – contract – concreet – luxueus

experimentele – expeditie – exemplaar – excuses – examen – expert

4 Maak samengestelde woorden.
Schrijf ze op.

taxi •	• gevaar	_____
explosie •	• snelheid	_____
fax •	• secretaris	_____
luxe •	• chauffeur	_____
maximum •	• bericht	_____
privé •	• hotel	_____

Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 10 op blz. 63.

Het koppelteken

West-Europese	Sint-Idesbald	de oud-leraar	Zuid-Afrikaans
na-apen	Midden-Amerika	de ex-vriend	Oost-Vlaams
de oud-wielrenner	de zee-egel	de ex-voetballer	de O.-L.-Vrouwekerk
St.-Niklaas	Noord-Ierland	de oud-directeur	mee-eten
Sint-Andries	Zuid-Korea	Zuid-Spanje	de oud-leerling

1 Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **Sint-Niklaas**

woorden net als **Oost-Vlaanderen**

woorden net als **oud-leerling**

woorden net als **na-apen**

woorden net als **O.-L.-Vrouwekerk**

- Je schrijft een koppelteken:
- bij samenstellingen met *Sint*,
 - bij samengestelde aardrijkskundige namen en hun afleidingen,
 - bij samenstellingen met *oud* en *ex*,
 - tussen delen van samenstellingen om uitspraakverwarring tegen te gaan.

2 Geef de afleiding van de samengestelde aardrijkskundige naam.

Zuid-Afrika _____

Oost-Vlaanderen _____

West-Europa _____

3 Geef de samengestelde aardrijkskundige naam.

Midden-Amerikaans _____

Noord-Ierse _____

Zuid-Koreaans _____

Zuid-Spaans _____

4 Geef de woorden de juiste kleur:

- samenstelling met *Sint* = groen,
- samengestelde aardrijkskundige namen en afleidingen = blauw,
- samenstellingen met *oud* of *ex* = geel.

Schrijf de gekleurde woorden over.

Oost-Vlaanderen	ex-mijnwerker	Zuid-Europeaan	West-Vlaming
zeeoorlog	tweeënzeventig	Nieuw-Zeeland	Groot-Brittannië
Sint-Nicolaas	Zuid-Limburgs	oud-voetballer	zee-engte

5 Maak samengestelde woorden.

Waals + Brabant → _____

Sint + Janshospitaal → _____

ex + vriend → _____

auto + ongeluk → _____

oud + burgemeester → _____

Onze + Lieve + Vrouwe + beeld → _____

Woordpakket 12

de machinist	de/het fiche	mysterieuze	de choco
sociaal	de chef	het stadion	de lunch
het socialisme	de cheque	de douche	het medium
de machine	China	de chocolade	het pension
de/het affiche	provinciaal	de chauffeur	de wereldkampioen

1 Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **choco**

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **radio**

_____	_____
_____	_____
_____	_____

woorden net als **serieus** en **kampioen**

_____	_____
-------	-------

2 Zoek het passende woord in het woordpakket.

3 Schrijf de woorden in de juiste kolom.

provinciaal – choco – socialisme – chocolade

cola
c uitgesproken als k

cent
c uitgesproken als s

4 Vul de passende woorden in.

mysterieuze – China

Heeft _____ een _____ geschiedenis?

stadium – de machine

De ontwikkeling van _____ zit nog in een eerste _____.

medium – de chef

In het restaurant vraagt papa aan _____ om de biefstuk

_____ te bakken.

5 Maak samengestelde woorden.

douche • kraan _____

lunch • chauffeur _____

vrachtwagen • pauze _____

▲ Klaar? Zet een kruisje.

Maak oefening 11 op blz. 64.

Woordpakket 13

de manege	de persoonlijkheid	logeren	het journaal
de publiciteit	de giraf	de bagage	de jury
de seksualiteit	het college	jongleren	de werkgelegenheid
de garage	de mensheid	de mentaliteit	de etalage
de junior	de actualiteit	het horloge	de nieuwsgierigheid

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **journaal**

woorden net als **giraf**

woorden net als **waarheid**

woorden net als **kwaliteit**

 2 Zoek het passende woord in je woordpakket.

Dit neem je mee op vakantie. _____
een ander woord voor uurwerk = _____
een circustechniek = _____
Hier ga je paardrijden. _____
ander woord voor reclame = _____
veel vragen en willen weten = _____
plaats om je auto te parkeren = _____
Zij beoordelen je. _____
Dit lees je in de krant. _____
ander woord voor het nieuws = _____

 **3 Klap de woorden in klankgroepen.
Schrijf de woorden in de juiste kolom.**

persoonlijkheid – mentaliteit – actualiteit – werkgelegenheid – publiciteit –
nieuwsgierigheid – seksualiteit

woorden met vier klankgroepen

woorden met vijf klankgroepen

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

**4 Vul aan met *heid* of *teit*.
Schrijf de woorden op.**

majes _____
moeilijk _____
universi _____
bijzonder _____
voorzichtig _____
activi _____

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 12 op blz. 64.

Woordpakket 14

gezamenlijk	het noodlot	de chaos	de dinosauriërs
enigszins	de echtgenoot	de catechese	de verdachte
het lood	de autoriteit	geenszins	de archeologen
de luchtdruk	de verplichting	de buitenwereld	openlijk
de astronauten	doch	de toelichting	de chemotherapie

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **saus**

- ! Woorden met **au** moet je onthouden.
- Neem je **au-kaart** erbij!

woorden net als **zich** en **gezicht**

- ! Na een korte klank → *cht*, behalve bij *ligt*, *legt* en *zegt*
- Woorden met **ch** moet je onthouden.

woorden net als **hond**

- ! Op het einde **d** of **t**?
- Maak het woord langer.

woorden net als **enigszins** en **openlijk**

2 Vul het passende woord uit je woordpakket in.

De _____ verbleven drie maanden in het ruimtestation.

De _____ graven oude potten op.

Kinderen die hun communie willen doen, volgen eerst _____.

De _____ werd schuldig bevonden aan moord.

Mijn tante heeft kanker en moet nu _____ krijgen.

3 Hak de woorden eerst.
Plak ze daarna terug.

openlijk	o p e n l i j k	→	openlijk
enigszins	_____	→	_____
chaos	_____	→	_____
doch	_____	→	_____
geenszins	_____	→	_____

4 Zoek het passende woord in je woordpakket.

met elkaar = _____
wettige macht, erkend gezag = _____
een zwaar grijs metaal = _____
deze soort is al lang uitgestorven = _____

5 Vul aan met **cht** of **gt**.

lu_____druk	_____	e_____genoot	_____
wee_____	_____	toeli_____ing	_____
gehe_____	_____	verpli_____ing	_____
hoo_____epunt	_____	verkra_____	_____

6 Vul aan met **t** of **d**.

vertrouw_____	_____	angstaanjagen_____	_____
maa____beker	_____	teleurgestel_____	_____
aar____se	_____	Noor____pool	_____
noo____lo_____	_____	bui____enwerel_____	_____

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 13 op blz. 64.

Werkwoorden 5

1 Vul het werkwoord in. Gebruik je werkwoordschema.

- worden Rijst _____ al heel lang verbouwd.
- zijn 7 000 jaar geleden _____ de Chinezen en de Indiërs al in staat rijstplanten te laten groeien en de rijstkorrels te oogsten.
- verbouwen In die landen wordt rijst nog altijd op dezelfde manier _____.
- belanden Hoe de rijst in Amerika _____, is een ander verhaal.
- lijden Zo'n 350 jaar geleden _____ een schip dat van
- komen Madagascar _____ schipbreuk voor de Amerikaanse kust.
- schenken De kapitein _____ zijn redders enkele zakken rijst.
- ontstaan En zo _____ ook in Amerika een rijstcultuur.
- leren Wij _____ rijst kennen in de middeleeuwen.
- zijn Het _____ rijst die uit Indië kwam.
- gebruiken Tegenwoordig worden in Europa, de Verenigde Staten en Azië verschillende technieken _____.

(Uit: *Zonneland* 30, 2000)

2 Vul het werkwoord in. Gebruik je werkwoordschema.

- Wie was Keizer Karel?
- worden Op heel jonge leeftijd _____ Karel V een machtige vorst.
Via erfenissen van zijn vader, moeder, grootvader en grootmoeder
- uitstrekken heeft hij een _____ gebied.
- verenigen Ons land en Nederland werden _____ tot de Zeventien Provinciën.
Een jaar na de dood van zijn grootvader werd hij tot keizer
- kronen _____.
- verongelukken Zijn grootmoeder _____ op 25-jarige leeftijd en
- worden _____ begraven in Brugge.
- opvoeden Zijn tante _____ hem _____ na de dood van zijn vader.
- sterven Toen Karel 7 jaar was, _____ zijn vader.

(Uit: *Zonneland* 30, 2000)

3 Neem je werkwoordschema.
Schrijf op wat de leerkracht dicteert.

“En geloof jij ook dat de geest van de barones uit de grafkelder zal tevoorschijn komen?”, vroeg Nelle _____ toen Blinker zijn verhaal _____.

Blinker haalde de schouders op.

“Ik weet het niet”, _____ hij.

“Ik geloof in elk geval geen fluit van al dat geestengedoe”, _____ Sara.

“Da’s pure onzin! Wat is dit voor een ding, Blinker?”

“Een soort lens”, _____ Blinker. “Als je die op de telescoop draait, kun je foto’s nemen van sterren.”

“Ach zo”, knikte Sara.

Ze legde de lens terug waar ze die _____ gevonden en keek door de kijker.

“Whaaw! Wat leuk ... Moet je es kijken, Nelle!”

“Ffwieuww”, floot Nelle. “Het lijkt wel alsof alles ...”

Blinker _____ het motorgeronk. Sinds zijn avontuur in de pastoriejungle was hij daarvoor heel gevoelig geworden.

“Hé, wie we daar hebben!”, fluisterde Nelle. “Rod en Skunk!”

Ze volgde het tweetal met de telescoop.

“Hihi”, _____ ze. “Het is de eerste keer dat ik hun smoelen van zo dichtbij zie, zonder me ongemakkelijk te voelen.”

“Wat?”, vroeg Sara.

Nelle _____ haar gezicht naar haar dove nichtje en wees in de verrekijker.

“Dat zijn nu de Vampiers waarover ik je heb _____.”

Ze liet Sara kijken.

“Blinker!”, riep pastoor Boeck. “Over vijf minuten sluit ik!”

“We komen eraan, meneer pastoor!”, antwoordde Blinker. “Kom Sara...”

Maar het meisje bleef in de telescoop turen ...

“Ach, natuurlijk”, snapte Blinker.

Hij tikte op Sara’s schouder. Maar ze _____ hem haar met rust te laten.

Blinker keek niet- _____ naar Nelle. Maar ook zij snapte Sara’s reactie.

Haar nicht bleef als _____ door de kijker staren.

“Het lijkt wel alsof ze een spook heeft gezien”, _____ Nelle.

Plotseling draaide Sara haar hoofd met een ruk om en keek Blinker en Nelle ontzet aan.

“Wat is er, Sara?”, vroeg Nelle geschrokken.

(Uit: *Blinker en het Bag Bag-juweel*, Marc De Bel)

Woordpakket 15

Brazilië	traditionele	de epidemieën	de poriën
creatief	discussiëren	de moskeeën	de skiër
internationaal	financiële	emotioneel	de patiënt
de reeën	de oriëntatie	industriële	officiële
de concurrent	materiële	(de) revolutionair	de encyclopedieën

Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **knieën** of **oliën**

- ! meervoud met trema:
 - klemtoon ligt op *ie* → **ën**
 - geen klemtoon op *ie* → **n**

woorden net als **zeeën**

- ! meervoud met trema:
 - ee op het einde → **ën**

woorden net als **België**

- ! Voor een juiste uitspraak plaats je een trema op de *e* → **ë**

woorden net als **politie**

woorden net als **cola**

2 Rangschik de volgende woorden alfabetisch.

internationaal – Brazilië – poriën – patiënt – revolutionair – oriëntatie

3 Doe zoals in het voorbeeld: materieel → materiële.

financieel → _____ industrieel → _____
traditioneel → _____ officieel → _____
materieel → _____ emotioneel → _____

4 Schrijf de woorden in de juiste kolom.

Groot-Brittannië – feeën – provinciën – skiër – quotiënt – epidemieën – koloniën – wereldoriëntatie – encyclopedieën – moskeeën – reeën – hygiëne – pygmeeën – leliën

knieën of oliën

zeeën

België

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5 Kleur de woorden waarbij de **c** als **k** wordt uitgesproken. Schrijf die woorden op.

creatief	cilinder	aspect	discussiëren	principe
comité	concurrent	publiciteit	commissie	officieel

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 14 op blz. 65.

Woordpakket 16

de collega's	de puppy's	het stempellokaal	de taxi's
de pony's	de disco	de baby's	de farao's
de verslaggever	de ambtenaar	de risico's	middellandse
de individu's	de drama's	het contract	de hobby's
de firma's	het aspect	de verkoopprijs	de pyjama's

1 Schrijf de woorden van het woordpakket bij het juiste voorbeeldwoord.

woorden net als **opa's**

! meervoud met 's:
• Na **a, i, o, u, y** enkel geschreven, schrijf je in het meervoud 's.

woorden net als **cola**

woorden net als **handdoek**

! **Samengestelde woorden** kun je in twee bestaande woorden hakken.
→ Soms is de eindletter van het eerste woord dezelfde als de beginletter van het tweede.

2 Vul het passende woord uit je woordpakket in.

Vanavond na het werk ga ik met enkele _____ iets drinken.

In het _____ staat vermeld wat ze zullen verdienen.

De jongeren gaan dit weekend naar de _____.

Aan het innemen van medicijnen zijn heel wat _____ verbonden.

Over dit _____ van het probleem hebben we nog niet nagedacht.

3 Schrijf de volgende woorden in het meervoud.

farao: _____

taxi: _____

hobby: _____

piranha: _____

firma: _____

nazi: _____

paraplu: _____

nota: _____

individu: _____

UFO: _____

4 Maak samengestelde woorden.
Schrijf ze op.

- verslag • nummer
- feest • rek
- telefoon • prijs
- handdoek • gever
- inkoop • tent

- vergader • breuk
- verhuis • lokaal
- stempel • wagen
- contract • kussen
- kern • raketten

5 Zet de zinnen in het meervoud.

Aan de kassa ligt een lolly.

Op die pagina staat een piano.

 Klaar? Zet een kruisje.
Maak oefening 15 op blz. 65.